

Posudek diplomové práce

Téma:	Das Erlernen der Aussprache des Deutschen mittels didaktischer Spiele bei suprasegmentalem Schwerpunkt
Autor:	Zuzana Mrkusová
Vedoucí dipl. práce:	PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.
Oponentka:	PaedDr. Dagmar Švermová

Diplomová práce se zabývá možnostmi využívání didaktických her při nácviu výslovnosti němčiny se zvláštním zřetelem k prozodii tohoto jazyka. V praxi je věnováno nácviu zvukové stránky obecně velmi málo prostoru, spíše jsou procvičovány jednotlivé hlásky. Problematice suprasegmentální se věnují učitelé jen okrajově a ani učebnice němčiny osvojování intonace v širším smyslu příliš nepodporují. Předložené diplomová práce je proto přínosem.

Práce je psána v němčině, obsahuje pět základních kapitol, je doplněna obsahem, úvodem, závěrem a resumé v češtině, včetně příloh a seznamu použité literatury.

V úvodu autorka specifikuje cíl své diplomové práce. Jako cíl uvádí vytvoření výslovnostních her, které pomohou žákům při nácviu výslovnosti němčiny. Tato formulace cíle není však úplně přesná. Cílem předložené práce spíše bylo přispět k řešení problematiky osvojování výslovnosti němčiny prostřednictvím navržených her. Tedy cílem nejsou samotné hry, nýbrž osvojení výslovnosti.

Autorka v první kapitole zcela správně vychází z požadavků Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání na osvojování zvukové stránky cizích jazyků. Je zde (s. 10) zdůrazněna především úloha gramatiky, slovní zásoby a výslovnosti. S tímto tvrzením nelze souhlasit. Není možné při osvojování cizího jazyka opomíjet grafickou stránku, a už vůbec ne při nácviu výslovnosti, neboť zvuková a grafická stránka jsou „spojené nádoby“, což ostatně autorka pak dokazuje i v kapitole 3.3, v níž pojednává o vztahu systému hlásek a grafémů. Grafická stránka jazyka hraje důležitou roli ve spojení se všemi jazykovými prostředky. Na s. 10 autorka správně poukazuje na významnost senzibilizace žáků pro zvukovou stránku jazyka. Proto je také velmi důležitý poslech a především v počátcích u začátečníků i tzv. vnořování cvičení, při nichž žák vnímá zvukovou stránku jako celek a nejvíce intonaci. Na s. 11 je logicky zdůrazněna úloha intonace. Bohužel odkaz na definice intonace v kapitole 2.5 je nesprávný, neboť tato kapitola neexistuje, definice jsou uváděny v kapitole 3.5. Vzhledem k tomu, že pojem intonace je zde pojmem zásadním, bylo by vhodné již v této kapitole zmínit, jak autorka intonaci chápe, zvláště, když v odborné literatuře je pojmána dvojím způsobem.

V dalších podkapitolách se pak věnuje obtížným jevům pro české žáky. V části věnované obtížím českých mluvčích u vokálů se autorka v bodě 6 vyjadřuje i ke slovnímu přízvuku. To je však záležitost spíše suprasegmentální a jako taková by měla být uvedena samostatně. Problematika slovního přízvuku na s. 27 a 28 je značně zjednodušena, je jasné, že celý výčet jevů zde není možné uvést, neboť to není ani cílem práce, mělo by zde však být uvedeno, že to jsou pouze příklady. V kapitole 3.6 autorka pojednává o významnosti vlivu mateřského a dalších cizích jazyků při osvojování cizího jazyka. Je škoda, že teoretický výklad nedoplnila několika zástupnými příklady pro tuto problematiku.

Ve čtvrté kapitole je pojednáváno o herních aktivitách obecně a o hrách při nácviu zvukové stránky jazyka. Pro výukovou praxi je přínosem obsah páté kapitoly, v níž autorka shromáždila a popsala deset výslovnostních her, jež byly většinou převzaty od jiných autorů. Soubor těchto her autorka ověřovala při výuce na základní škole. Žáci se mohli po absolvování hodiny s herními aktivitami zaměřenými na suprasegmentália vyjádřit. Je škoda, že autorka ze zjištěných skutečností nevyvodila obecnější závěry. Lze tak učinit i u obhajoby.

Z hlediska formálního splňuje diplomová práce doporučenou normu. Rozsáhlý seznam odborné literatury potvrzuje přesvědčení o autorčině dobré orientaci v problematice.

Celkově hodnotím předloženou diplomovou práci jako velmi dobrou a vzhledem k výše uvedenému hodnocení ji doporučuji k obhajobě.

Autorka by si měla k obhajobě připravit odpovědi k následujícím bodům:

1. Formulujte co nejpřesněji cíl diplomové práce a uveďte, na kolik byl tento cíl splněn.
2. Jaké závěry vyvozujete z ověřování herních aktivit zaměřených na prosodickou stránku německého jazyka?

V Praze dne 19. května 2010

PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.
katedra germanistiky